

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

TenneT TSO B.V.
Postbus 718
6800 AS ARNHEM

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
omgevingswetnatuur@rvo.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk

WNB/2023/039.toek

Bijlagen

1

Datum 18 april 2024
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte heer/mevrouw,

Op 5 juli 2023 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag beoordeeld met de aanvullingen van 15 september 2023. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Procedure

In artikel 20a, eerste lid van de Elektriciteitswet 1998 is bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is. In samenwerking met het coördinatiebesluit van de minister voor Klimaat en Energie (K&E) van 13 juli 2023, wil dat in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor het Net op zee Nederwiek 2 gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de minister voor K&E. Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor het Net op zee Nederwiek 2. Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatieregeling van toepassing. De minister voor K&E heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor het Net op zee Nederwiek 2 bevorderd. Onderhavig besluit is samen met het inpassingsplan en andere besluiten als volgt voorbereid:

- Op 13 juli 2023 is op grond van artikel 20c, tweede lid, in samenhang met artikel 20ca van de Elektriciteitswet 1998 het onderhavige besluit aangewezen als besluit dat ook gecoördineerd wordt voorbereid en bekend gemaakt;
- op 16 november 2023 is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp van het besluit gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;
- op 15 november 2023 is door de minister voor K&E een ontwerp van het besluit aan TenneT TSO B.V. gezonden;

- Het ontwerp van het besluit heeft van 17 november 2023 tot en met 28 december 2023 digitaal ter inzage gelegen op <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/noz-nederwiek-2>.

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de minister voor K&E bekendgemaakt. Tevens doet de minister voor K&E daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden persoonlijk geïnformeerd.

Behandeling zienswijzen

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging van de ontwerpbesluiten voor het project Net op zee Nederwiek 2 zijn 6 zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren gebracht. Zie de antwoordnota zienswijzen voor een overzicht van de behandeling van de zienswijzen. In de antwoordnota vindt u ook de reacties op de inhoudelijke punten uit de zienswijzen die niet specifiek zijn, respectievelijk over alle ontwerpbesluiten gaan.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Net op zee Nederwiek 2", gelegen op de Tweede Maasvlakte in de gemeente Rotterdam en in de Noordzee. Het project betreft het realiseren van een aansluiting van windturbines op de Noordzee binnen het energiegebied Nederwiek, op het landelijke hoogspanningsnet.

Het project bestaat uit de volgende hoofdonderdelen:

1. De aanleg van een platform op zee voor de aansluiting van de windturbines en het omzetten van wisselstroom van de windturbines naar 525kV-gelijkstroom;
2. De aanleg van een ondergronds gebundeld kabeltracé op zee voor het transport van 525kV-gelijkstroom op zee;
3. De aanleg van een ondergronds gebundeld kabeltracé op land voor het verdere transport van 525kV-gelijkstroom naar het converterstation op land;
4. De realisatie van een converterstation op land voor het omzetten van 525kV-gelijkstroom naar 380kV-wisselstroom;
5. De aanleg van een ondergronds kabeltracé op land voor het transport van 380kV-wisselstroom van het converterstation naar het nieuw te bouwen 380kV-hoogspanningsstation Amaliahaven voor de aansluiting op het landelijke hoogspanningsnet.

De werkzaamheden bestaan uit de bouw van het voorgenoemde platform op zee, het ingraven van de kabels en de realisatie van een converterstation op land, zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het rapport 'Net op zee Nederwiek 2. Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming' van 5 juli 2023.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

De aanleg van de windturbines zelf en de parkbekabeling van de windturbines naar het offshore platform van TenneT maken geen onderdeel uit van het project 'Net op zee Nederwiek 2' en worden daarom niet behandeld in de aanvraag.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de bruinvis (*Phocoena phocoena*); van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de rugstreepad (*Epidalea calamita*); en van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van glad biggenkruid (*Hypochaeris glabra*).

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

Besluit

Ik verleen u voor de periode vanaf de bekendmaking van het definitieve besluit tot en met 23 mei 2029 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de bruinvis; de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreepad; en van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van glad biggenkruid.

Ik verleen u geen ontheffing van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreepad.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Net op zee Nederwiek 2', deels gelegen in de Noordzee en deels op land in de gemeente Rotterdam, één en ander zoals is weergegeven in de bij de aanvraag gevoegde bijlage 4 'Kaarten Tracéoverzicht Nederwiek 2'.

- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en uiterlijk vijf werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4.1.2, 4.2.2, 4.3.2 en 4.4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Net op zee Nederwiek 2. Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming" van 5 juli 2023.

Offshore

Bruinvis

- j. U dient gebruik te maken van één of meer op de relevante frequenties afgestelde akoestische afschrikmiddelen (ADD) gedurende een half uur voor het begin van de heiwerkzaamheden alsmede gedurende de eerste 5 minuten van het heien. Deze procedure wordt herhaald indien de werkzaamheden gedurende een uur of langer onderbroken zijn. De ADD moet een minimaal bereik van 500 meter hebben.
- k. Voorafgaand aan het heien dient een enkel of dubbel bellenscherm te worden aangezet. Dit scherm dient actief te blijven gedurende de heiwerkzaamheden. Het bellenscherm moet in ieder geval binnen 750 meter vanaf de werkzaamheden liggen, zodat het geluid onder de 160 dB komt/blijft.
- l. De heiwerkzaamheden vangen aan met een slow start (toenemende frequentie) en soft start (toenemende hei-energie). De duur en het vermogen van de slow- en soft start dienen zodanig te zijn dat de bruinvissen de gelegenheid hebben om naar een veilige locatie te zwemmen.
- m. U dient zich in te spannen om het produceren van onderwatergeluid te beperken tot een zo kort mogelijk aaneengesloten periode met een maximum van twintig heidagen.

- n. U dient de geluidsproductie zo veel mogelijk te reduceren; de genoemde normen, zoals opgenomen onder voorschrift o, gelden hierbij als maximumwaarden.
- o. Het geluidsniveau onder water tijdens het heien voor de bouw van de platforms mag de gestelde maximale geluidsnorm niet overschrijden. De geluidsnorm voor het heien is: 160 dB re $\mu\text{Pa}2\text{s}$ SEL1 op 750 meter van de geluidsbron.
- p. Het geluidsniveau dient tijdens het heien door of namens u continu gemeten te worden. Het is hierbij uitdrukkelijk verboden om de vastgestelde geluidsniveaus zoals genoemd in voorschrift o. te overschrijden. Een overschrijding van het geluidsniveau dient onmiddellijk gemeld te worden bij het bevoegd gezag.
- q. Wanneer na achtereenvolgende geluidsmetingen blijkt dat het geluidsniveau onder water tijdens het heien van de funderingspalen de in eerder genoemd voorschrift o. opgenomen geluidsnorm niet overschrijdt, dan kan de vergunninghouder het bevoegd gezag schriftelijk of per e-mail (omgevingswetnatuur@rvo.nl) verzoeken om toe te staan dat de frequentie van de geluidsmetingen wordt verlaagd.
- r. Het tracé van twee bundels van twee kabels vanaf de platforms tot aan het aanlandingspunt dient een gronddekking te hebben van minimaal één meter ter voorkoming van de blokkade van de migratieroutes door elektromagnetische straling.
- s. Ten aanzien van de effecten van elektromagnetisme op de bruinvis dient u eventuele effecten te monitoren. Ik vraag u om een monitorings- en evaluatieplan acht weken voorafgaande aan de inwerkingstelling van de kabels aan RVO toe te sturen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

Onshore

- t. U dient de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten en het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied Tweede Maasvlakte opnieuw te onderzoeken in 2024 of 2025. U dient daarbij in het bijzonder het voorkomen van de rugstreeppad, de zandhagedis en het glad biggenkruid in het plangebied opnieuw te onderzoeken. De resultaten dient u ter kennisname op te sturen naar het bevoegd gezag. Indien de resultaten daar aanleiding tot geven, als bijvoorbeeld de functie van het plangebied is gewijzigd voor de soorten, kan een wijziging nodig zijn, of kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.
- u. Indien er tijdens het onderzoek andere beschermde soorten, of functies voor beschermde soorten, dan de genoemde worden aangetroffen of blijkt dat andere handelingen als bedoeld in voorschrift a. en b. noodzakelijk zijn of dat de in voorschrift t. genoemde soorten op een andere locatie in het plangebied aanwezig zijn, dient u onmiddellijk contact op te nemen met het bevoegd gezag.

Rugstreepad

- v. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare overwinterings- en voorplantingsperioden van de rugstreepad. Globaal genomen betreft dit de periode van oktober tot en met maart (dit betreft de overwinteringsperiode, de dieren zijn ingegraven) en van half april tot en met september (dit betreft de parings- en eilegperiode). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van een periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden, afschermen en afvangen dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de rugstreepad.
- w. Indien werkzaamheden in de actieve periode van de rugstreepad worden uitgevoerd, dient in de maand maart vóór uitvoering van de werkzaamheden het werkterrein ontoegankelijk te worden gemaakt met amfibieschermen. Eventueel aanwezige dieren dienen te worden afgevangen conform het kennisdocument Rugstreepad van BIJ12.
- x. In navolging van het voorgaande dient het afvangen van nog aanwezige exemplaren van de rugstreepad te gebeuren in de periode direct na de winterrustperiode en vóór de periode waarin ei-afzet plaatsvindt van elk jaar waarin relevante werkzaamheden plaatsvinden. Ook hier geldt dat afhankelijk van de weersomstandigheden ter plaatse, deze periode langer dan wel korter kan zijn. De geschiktheid van de periode dient ook hier te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de rugstreepad. De gevangen rugstreepadden dienen direct in een nabij en voor de soort geschikt leefgebied te worden overgezet.
- y. U dient bij het afvangen gebruik te maken van een combinatie van afvangmethodes zoals beschreven in het kennisdocument Rugstreepad van BIJ12 om de vangkans van de aanwezige exemplaren van de rugstreepad en de zandhagedis te vergroten.
- z. Het afvangen van exemplaren op overwinteringslocaties van de rugstreepad dient plaats te vinden na de winterrust, als de dieren zijn ontwaakt.
- aa. Eventueel aangetroffen eieren en larven van de rugstreepad dienen naar geschikt water in de nabijheid van het project te worden overgezet.
- bb. De werkzaamheden binnen de amfibieschermen kunnen pas aanvangen nadat het werkterrein door een ecologisch deskundige is vrijgegeven.
- cc. Het reptielen/amfibieënscherm rond het werkterrein dient voorafgaand en tijdens de werkzaamheden functioneel te zijn. Het scherm dient regelmatig gecontroleerd te worden op onder andere kieren en overhangende vegetatie, dit om goed functioneren van het amfibieënscherm te waarborgen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

Glad biggenkruid

- dd. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare bloeiperiode van het glad biggenkruid. Globaal genomen betreft dit de periode juni tot september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van een periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van het glad biggenkruid.
- ee. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het zodemateriaal weggenomen en uitgezaaid, dan wel in opslag gezet, in afwachting van het geschikte moment van uitzaaien. Daarnaast dient tijdig zaad gewonnen te worden om uit te zaaien op de tracés. Voor het tracé kan volstaan worden met alleen zaaien omdat verwacht wordt dat natuurlijke aanvulling van zaad hier een gereede kans van slagen heeft. Dit dient door een deskundige op het gebied van glad biggenkruid te worden uitgevoerd. De geschikte periode wordt door de deskundige bepaald. Het beheer van de gehele kabelstrook dient gericht te zijn op het duurzaam voortbestaan van glad biggenkruid.
- ff. U dient tot twee jaar na afronding van de werkzaamheden en terugplaatsing, te monitoren op aanwezigheid van (nieuwe) planten op het kabeltracé en terugplaatslocatie(s) waar glad biggenkruid is uitgezaaid. Mocht blijken dat geen of onvoldoende herstel is opgetreden dient actief zaad gewonnen te worden uit de bestaande populatie en actief uitgezaaid te worden op die delen van het traject waar geen of onvoldoende herstel heeft plaats gevonden. Er is sprake van voldoende herstel als minimaal hetzelfde aantal planten of begroeid areaal aanwezig is in de herstelde situatie als geteld in de aangetaste situatie. Het monitoringsrapport dient dit helder weer te geven, zowel in aantal als in locatie.
- gg. Het zodemateriaal wordt op rijplaten in depot gezet in een laagdikte van maximaal 30 centimeter. De toplaag dient onder natuurlijke omstandigheden opgeslagen te worden zodat de zaadbank niet volledig uitdroogt.
- hh. Om structuurbederf van de bodem op te heffen dient voorafgaand aan het terugplaatsen van het in depot geplaatste zodemateriaal de toplaag van de achtergebleven bodem los gemaakt te worden middels een rotorkop of vergelijkbaar.

Overige voorschriften

- ii. Ten behoeve van ecologische monitoring en evaluatie dient u, zonder financiële tegenprestatie, mee te werken ten aanzien van onder meer:
1. Toegang tot de veiligheidszone van het platform voor vaartuigen ten behoeve van tellingen van natuurwaarden;
 2. Toegang tot het platform voor onderzoeksdoeleinden;
 3. Het (laten) bevestigen van apparatuur zoals camera's en batdetectors op of aan (onderdelen) van het platform;
 4. Het beschikbaar stellen van bandbreedte op de datakabel.

- jj. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- kk. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- ll. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Beroepsprocedure

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Een niet-belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht op het ontwerp van het desbetreffende besluit of aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet of niet tijdig heeft gedaan, kan ook beroep instellen.

Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

U heeft ontheffing aangevraagd voor de periode vanaf de bekendmaking van het definitieve besluit tot en met 23 mei 2029. Omdat het ecologische onderzoek van het plangebied op de Maasvlakte meer dan drie jaar oud is wanneer de werkzaamheden van start gaan dient het ecologisch onderzoek geactualiseerd te worden in één van de tussenliggende jaren. Het valt niet uit te sluiten dat er tussen 2023 en 2024 zich nieuwe beschermde soorten zullen vestigen in het plangebied, ofwel omdat het gebied geschikt voor hen is geworden ofwel omdat zij het gebied hebben kunnen bereiken. Daarnaast zijn de rugstreeppad en glad biggenkruid, en in mindere mate de zandhagedis, afhankelijk van pioniersomstandigheden. De populatie van de rugstreeppad en de zandhagedis en het functioneren van het leefgebied kunnen hierdoor tussen 2023 en 2024 veranderen.

Indien tijdens het geactualiseerde ecologisch onderzoek blijkt dat nieuwe beschermde soorten zich hebben gevestigd of dat er sprake is van nieuwe functionaliteit van het plangebied dient u onmiddellijk contact op te nemen met het bevoegd gezag. Hierdoor voorkomt u onnodige vertraging van de werkzaamheden. Indien u ervoor kiest om in 2024 het onderzoek uit te voeren, is het van belang dat een eventueel verzoek voor wijziging van de ontheffing of vergunning uiterlijk vier maanden voor de start van de werkzaamheden wordt ingediend bij het bevoegd gezag. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Gesignaleerde soorten

U wordt erop gewezen dat in het soortenonderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde vogelsoorten (zoals de zeekoet) in of in de nabije omgeving van het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soorten geen ontheffing aan te vragen.

U wordt er, wellicht ten overvloede, op gewezen dat u, wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden (andere) verbodsbepalingen ten aanzien van de in voorliggend besluit van toepassing zijnde dan wel andere soorten dreigt te overtreden, de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soort dient aan te vragen.

We raden sterk aan om gebruik te maken van een gekwalificeerde vogelwachter om te monitoren op de aanwezigheid van groepen vogels in een zone van 500 meter rondom de schepen welke worden gebruikt bij het aanleggen van de kabel(s) rondom de bruine bank. Indien groepen vogels zich binnen de 500 meter zone bevinden, dient er gewacht te worden met het uitvoeren van werkzaamheden tot de vogels minimaal 20 minuten buiten deze zone zijn. Ook indien er onvoldoende zicht is, kan de vogelwachter besluiten dat er gewacht dient te worden met het uitvoeren van werkzaamheden en/of varen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

Instandhouding van de bruinvis

Artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming

De bruinvis komt algemeen voor in het Nederlandse deel van de Noordzee en aangrenzende kustwateren. Schattingen voor bruinvissen op het Nederlands Continentaal Plat (NCP) varieerde tussen 2012 en 2017 van minstens 40.000 tot meer dan 75.000 dieren. Een stijging van zomeraantallen en observaties van kalfjes suggereert dat het NCP steeds belangrijker wordt als voortplantingsgebied van de bruinvis. De Nederlandse bruinvissen zijn onderdeel van de algemene populatie in de Zuidelijke Noordzee en er vindt migratie plaats naar Britse en vermoedelijk ook naar Duitse wateren. Volgens het meest recente KEC (Kader Ecologie en Cumulatie) is de bruinvisdichtheid in de omgeving van het plangebied maximaal 0,721/km² in het voorjaar (januari-mei), 0,698/km² in de zomer (juni-augustus) en 0,444/km² in het najaar (september-december).

Uit uw aanvraag blijkt dat met name de factoren "geluid" en "barrièrewerking" een rol zouden kunnen spelen bij verstoring van de bruinvis.

Barrièrewerking

Barrièrewerking kan op verschillende manieren worden veroorzaakt. Als gevolg van de geluidscontour kunnen trekroutes of achterliggend leefgebied voor de bruinvis worden afgesloten. Dit is hier echter niet het geval. Exemplaren van de bruinvis kunnen langs de werkzaamheden zwemmen. Er is dan ook geen sprake van barrièrewerking als gevolg van geluid.

Tijdens de aanlegfase kan barrièrewerking optreden door het opwerpen van slib en de daarmee samenhangende vertroebeling. De bruinvis is niet heel gevoelig voor vertroebeling aangezien de soort voor het jagen gebruik maakt van sonar. Er is dan ook geen sprake van barrièrewerking als gevolg van vertroebeling.

Bruinvissen kunnen elektromagnetische straling waarnemen en hier mogelijk effect van ondervinden. Dit kan leiden tot barrièrewerking of desoriëntatie. Er is nog veel onbekend over elektromagnetische straling. Voor alle soorten walvissen en dolfijnen wordt verondersteld dat zij veranderingen in het magnetische veld vanaf 0.05 µT gemeten op 350 tot 400 meter boven het wateroppervlak (vanuit de lucht) waarnemen.

Een mogelijk effect van elektromagnetische velden is dat vissen of zeezoogdieren die erover heen willen zwemmen een barrière ondervinden (wanneer het waarneembare deel van het veld tot aan het wateroppervlak reikt) of gedesoriënteerd raken. Om op 300 meter de 0,05 µT (magneetveldsterkte) te behalen, en daarmee bruinvissen in de waterkolom te verstoren, zou de kabel een stroomsterkte moeten hebben van 145 kA (kilo Ampère). Dit zou resulteren in een magneetveld dat 100 keer groter is dan het magneetveld van Nederwiek. Een kabel zoals die van Nederwiek heeft normaliter een stroom tussen de 1 en 2 kA. De kabels vormen geen obstructie indien sprake is van voldoende bedekking. Hiertoe zijn in de aanvraag geen specifieke mitigerende maatregelen voorgesteld.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

Om te waarborgen dat er inderdaad geen sprake van barrièrevorming door elektromagnetische straling afkomstig van kabels optreedt, dienen de kabels voldoende bedekking (minimaal 1 meter) te hebben. Hiertoe heb ik in de ontheffing aanvullend voorschrift r. opgenomen.

Dit betekent dat bruinvissen deze kabels kunnen passeren door uit te wijken naar het zeeoppervlak (de waterdiepte over het tracé varieert) en dat de kabels geen obstructie vormen. Het is daarom niet aannemelijk dat door de 525kV-gelijkstroomkabel verstoringen in het navigatievermogen van bruinvissen optreden. Er is daarom ook geen reden om aan te nemen dat er een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding plaats vindt.

Geluid

Tijdens het heien van de fundering van het platform kan er verstoring als gevolg van impuls onderwatergeluid optreden. Uit de activiteitenbeschrijving blijkt dat er maximaal 1 dag geheid wordt per paal. De werkzaamheden betreffen het heien van maximaal twintig palen voor het platform met een paaldiameter van 2,85 meter. De maximale hei-energie is hierbij 2.100 kJ. In totaal zijn er dus maximaal twintig heidagen nodig.

Het verstoringsoppervlak (het totale oppervlakte bepaald van het gebied waaruit verondersteld wordt dat de bruinvissen voor het heigeluid zullen vluchten) is voor bruinvissen 1254 km². Op basis van dit oppervlak is ook de reikwijdte bepaald. De radius van deze verstoringscontour is gemiddeld circa 19 kilometer.

Voor de realisatie van het platform zullen meer heipalen gebruikt worden dan is aangenomen in het KEC, maximaal 20 in plaats van 6. Echter, het heien van de palen voor het platform van Net op zee Nederwiek 2 is maar een fractie van het totaal aantal palen dat geheid moet worden voor Nederlandse Wind op zee projecten en waarmee rekening is gehouden in het KEC. Bij een reductie van de populatie van 5% of minder kan er met 95% zekerheid worden gesteld dat de populatie niet verder afneemt. Het heien van 14 extra palen is 0,79% van het totaal te heien palen (1.762 palen) op het Nederlandse deel van de Noordzee. In verhouding met het totaal te heien palen voor windparken in de gehele Noordzee (6.384 palen) is de fractie veel kleiner (0,22%). In het perspectief van de uitrol van Wind op zee betreft dit dus maar een fractie van het totaal aantal bruinvisverstoringsdagen. Tevens zijn de palen voor platforms een stuk kleiner qua diameter dan de monopiles van de windturbines (2,85 meter voor platforms en 5,5 meter en 7,5 meter voor monopiles). De populatiereductie grens van 5% (met 95% zekerheid) wordt niet overschreden.

Op basis van het verstoringsoppervlak en de gemiddelde dichtheid in het gebied zijn het aantal bruinvisverstoringsdagen berekend. In het KEC 4.0 wordt voor Net op zee Nederwiek 2 al rekening gehouden met heien van 6 palen.

Het heien van 14 extra palen levert 6.622 extra bruinvisverstoringdagen, wat neerkomt op een populatiereductie van 3,13 bruinvissen. Met overige overschrijdingen komt dit neer op een extra populatiereductie van 9,11 bruinvissen.

De bruinvis staat bekend als de meest gevoelige soort qua verstoring door onderwatergeluid. Bruinvissen kunnen stress en/of vluchtgedrag en tijdelijke (TTS – Temporary Threshold Shift) of permanente (PTS – Permanent Threshold Shift) gehoorbeschadiging ondervinden door heigeluid.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 4.1.2, 4.2.2, 4.3.2 en 4.4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Net op zee Nederwiek 2. Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming" van 5 juli 2023. De door u voorgestelde mitigerende maatregelen zijn gedeeltelijk onvoldoende specifiek uitgewerkt en behoeven een nadere aanvulling. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften j. tot en met s. opgenomen.

Om te voorkomen dat bruinvissen eventuele gehoordrempelverschuivingen oplopen (PTS en TTS) zal een zogenaamde 'soft en slow start' en een ADD (Acoustic Deterrent Device) met een minimaal bereik van 500 meter en met relevante frequentie gebruikt worden om aanwezige dieren te verjagen. De ADD dient een half uur voor het begin van de werkzaamheden te starten en aan te blijven gedurende de heiwerkzaamheden. Er wordt gebruik gemaakt van een 'soft en slow start' waarbij langzaam en met steeds grotere energie geheid wordt. Ter aanscherping heb ik de aanvullend voorschrift m. in het besluit opgenomen. Het werk dient te worden uitgevoerd in een zo kort mogelijk aaneengesloten periode.

Bij het heien van de palen wordt het toegewezen aantal bruinvisverstoringdagen (berekend via het KEC) niet overschreden. Wel wordt de geluidsnorm zonder mitigerende maatregelen overschreden; het geluidsniveau op 750 meter afstand rond de heilocatie is maximaal de waarden van ongewogen breedband SELs van 167 dB re 1 $\mu\text{Pa}2\text{s}$, bij heien met een maximale hamerklapenergie van 2.100 kJ. Dit is te mitigeren met een enkelvoudige mitigerende maatregel.

U stelt voor hiertoe een bellenscherm tijdens het heien te activeren wat de verspreiding van onderwatergeluid bij de bron beperkt. Om er zeker van te zijn dat zo min mogelijk verstoring op het moment van heien optreedt leg ik u op voorafgaand aan het heien het bellenscherm te activeren. Hiertoe heb ik een aanvullende voorwaarde opgenomen onder voorschrift k.

Voor de (geofysische) surveys die gebruik maken van een SBP van Net op zee Nederwiek is reeds een ontheffing verleend. Ten behoeve van de aanvraag om ontheffing voor deze surveys is een natuurtoets uitgevoerd. Hierin wordt geconcludeerd dat met de huidige kennis van de surveywerkzaamheden met een SBP het aantal berekende bruinvisverstoringdagen op 911 uitkomt, waar het KEC uitgaat van circa 2.000 bruinvisverstoringdagen.

Middels de berekende bruinvisverstoringdagen in het KEC is geconcludeerd dat de gunstige staat van instandhouding van de bruinvis door de inzet van de SBP, in cumulatie met de overige verstoring die bij de aanleg van de beoogde windparken optreedt, niet in het geding komt. Er is geen overschrijding van het aantal bruinvisverstoringdagen uit het KEC (911 ten opzichte van 2.000) en daarmee is uitgesloten dat de surveywerkzaamheden met een SBP een negatief effect hebben op de populatie van de bruinvis. Dit geldt ook met de toevoeging van de werkzaamheden voor de realisatie van het platform.

U geeft aan dat, zodra de keuze voor de platformbouwers en het ontwerp bekend is, specifieke berekeningen worden uitgevoerd. Het voorspelde geluid op 750 meter afstand zal worden getoetst aan de maximale geluidsnorm van 160 dB re 1 μ Pa_{2s}. Wanneer de geluidsbelasting niet onder deze maximale geluidsnorm blijft, worden effecten van mitigerende maatregelen bepaald, waardoor de optimale set van maatregelen waarmee het geluid wel onder de geluidsbelasting blijft zal worden vastgesteld. Om de maximale geluidsnorm te specificeren heb ik daartoe aanvullend voorschrift o. opgenomen.

Door de (hei)werkzaamheden kunnen door toename van geluid negatieve effecten voor de bruinvis optreden. Om dit te voorkomen wordt de bruinvis opzettelijk verjaagd met de inzet van een ADD. Door inzet van een ADD zullen de aanwezige exemplaren van de bruinvis het plangebied verlaten. Zo worden negatieve effecten op de bruinvis als PTS en TTS voorkomen. Hierdoor wordt de bruinvis wel opzettelijk verstoord en is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming. Om deze reden wordt ontheffing verleend.

Staat van instandhouding van de bruinvis

Een niet verwaarloosbaar deel van de populatie van de bruinvis in de Noordzee wordt beïnvloed door de heiwerkzaamheden. De versturende effecten zijn tijdelijk van aard en kortdurend. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat exemplaren van de bruinvis tijdelijke of permanente schade ondervinden van de heiwerkzaamheden. Ook zal er geen barrièrewerking zijn door de aanleg. Daarnaast is in de omgeving voldoende leefgebied voor de bruinvis aanwezig waar de soort naar kan uitwijken. Hierdoor zal de bruinvis in de omgeving aanwezig blijven. De gunstige staat van instandhouding van de bruinvis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Afwijzing artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming voor de rugstreeppad

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Ontheffing voor het opzettelijk verstoren van de rugstreeppad is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk verstoren van de rugstreeppad te voorkomen. De zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is wel van toepassing. Er worden door u maatregelen voorgesteld om de zorgplicht na te leven.

Instandhouding van de rugstreepad

Artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

De rugstreepad is in het gebied aangetroffen. De Slufter en de Tweede Maasvlakte vormt ideaal leefgebied voor de rugstreepad. De aanwezigheid van de soort is bekend op de Tweede Maasvlakte rondom de Slufter en in de omgeving van het converterstation. Er zijn exemplaren aangetroffen bij de locatie van het toekomstige converterstation en aan de noord- en zuidkant van het kabeltracé. Tijdens veldonderzoek in 2022 is de soort aangetroffen langs de noordwestzijde van de Slufter en het gebied ten noorden van de Maasvlakte. Er is een inschatting gemaakt dat het in totaal om enkele tientallen individuen gaat. Doordat de soort aangetrokken wordt door pioniersomstandigheden op bouwterreinen met open zand en tijdelijk water is het niet uit te sluiten dat de soort op het werkterrein voor het converterstation en de aanleg van de kabels kan opduiken. Het is tevens niet uit te sluiten dat overwinterende rugstreepadden zich in de directe omgeving van het converterstation en het tracé bevinden in de periode oktober tot en met maart.

Door de werkzaamheden kunnen exemplaren van de rugstreepad worden verwond of gedood, en kan algeheel leefgebied worden aangetast. Om negatieve effecten op de rugstreepad tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 4.3.2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Net op zee Nederwiek 2. Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 5 juli 2023.

De werkzaamheden worden waar mogelijk uitgevoerd buiten de actieve periode van de rugstreepad. Indien er toch, wegens veiligheidsredenen, in de actieve periode van de soort gewerkt gaat worden, wordt voorafgaand aan de werkzaamheden het werkterrein ontoegankelijk gemaakt voor de soort, of wordt het terrein met de bekende populatie afgeschermd door het plaatsen van tijdelijke amfibieschermen. Hiermee wordt voorkomen dat exemplaren van de rugstreepad op het werkterrein terecht kunnen komen. Het scherm wordt vóór maart geplaatst. Het scherm bestaat uit hard kunststof scherm, met een hoogte van 50 centimeter en wordt minimaal 10 centimeter diep ingegraven. De schermen worden regelmatig gecontroleerd op functionaliteit en overhangende vegetatie. Binnen de schermen rondom de werkterreinen wordt regelmatig gecontroleerd op aanwezigheid van dieren (om de paar dagen gedurende de periode van één maand) en aangetroffen dieren worden weggevangen en direct in nabijgelegen, geschikt habitat uitgezet.

In het activiteitenplan wordt aangegeven dat overwinterende exemplaren van de rugstreepad bij het tracé langs de Slufter kunnen worden weggevangen. Het wegvangen van overwinterende exemplaren is niet mogelijk en er dient dan ook gewacht te worden totdat de exemplaren ontwaken. Afvangen vindt dan ook plaats na de winterrust en voor de eilegperiode. Het afvangen wordt uitgevoerd conform het kennisdocument Rugstreepad van BIJ12. De werkzaamheden binnen de amfibieschermen kunnen pas aanvangen nadat het werkterrein is vrijgegeven door een ecologisch deskundige. Om dit te waarborgen heb ik ter aanscherping in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen (onder het kopje "Rugstreepad").

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen en met de in de ontheffing opgenomen aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat exemplaren van de rugstreeppad in het plangebied aanwezig zijn gedurende de werkzaamheden en opzettelijk worden verwond of gedood. Echter, door de werkzaamheden wordt een deel van het leefgebied tijdelijk ongeschikt voor de soort. Er is daardoor sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding van de rugstreeppad

Een deel van Nederland is van redelijk groot belang voor de rugstreeppad binnen Europa. Binnen Nederland kent de soort een vrij algemeen voorkomen, in tegenstelling tot veel andere Europese landen. De staat van instandhouding is matig ongunstig. De gunstige referentiewaarden voor de populatiegrootte worden niet gehaald door een daling in aantallen in de periode 1997-2007. De verspreiding is stabiel, de soort komt voor in heel Nederland behalve in de provincie Groningen. De kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief zijn matig ongunstig, vermoedelijk door factoren als verruiging en het ontbreken van open zandige locaties.

De rugstreeppad komt voor in (de omgeving van) het plangebied. De soort komt voor op de Tweede Maasvlakte en binnen het plangebied. Een deel van het leefgebied van de rugstreeppad wordt tijdelijk ongeschikt door de uitvoering van de werkzaamheden. Buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden blijft voldoende alternatief leefgebied voor de soort aanwezig. Na afronding van de werkzaamheden worden de schermen verwijderd en is het plangebied weer beschikbaar en functioneel voor de soort. Alleen op de locatie van het converterstation gaat potentieel leefgebied permanent verloren. Er blijft voldoende leefgebied aanwezig voor de soort. Het is dan ook aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De staat van instandhouding van de rugstreeppad komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Instandhouding van glad biggenkruid

Artikel 3.10, lid 1 sub c van de Wet natuurbescherming

Glad biggenkruid is aangetroffen op de Tweede Maasvlakte bij het kabeltracé en in de omgeving van het converterstation. Op een groot deel van het tracé is glad biggenkruid waargenomen of is geschikt biotoop voor de soort aanwezig. Bij de locatie van het converterstation is de soort nog niet ter plaatse van het converterstation aanwezig, maar is wel verspreid aanwezig nabij de bouwlocatie. Het is dan ook niet uit te sluiten dat de soort binnen het werkgebied opkomt wanneer het terrein weer braak ligt.

Door het graven van de geul voor de kabel en de werkzaamheden ten behoeve van het converterstation kunnen groeiplaatsen van glad biggenkruid worden vernield. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op glad biggenkruid tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 4.2.2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Net op zee Nederwiek 2. Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 5 juli 2023.

Ter plaatse van het kabeltracé en de werkterreinen gaat het om tijdelijke effecten. Na de werkzaamheden worden de groeiplaatsen hersteld en kan de soort zich weer vestigen op deze locatie. Ter plaatse van het converterstation gaat het om permanente effecten, omdat na de bouw van het converterstation geen glad biggenkruid meer op deze locatie kan groeien. Glad biggenkruid is een eenjarige pioniersoort die zich, bij voldoende aanwezigheid in de directe omgeving, naar verwachting snel op geschikte groeiplaatsen kan (her)vestigen. Verplaatsen van deze eenjarige plant met als doel de plant op een nieuwe locatie verder te laten groeien is weinig zinvol. Wel is het mogelijk de zode af te graven om aanwezig zaad te benutten voor het actief uitzaaien van glad biggenkruid.

Minimaal één jaar voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een actualiserend onderzoek uitgevoerd naar groeiplaatsen van glad biggenkruid ter plaatse van de werklocaties. Hierbij worden het aantal groeiplaatsen en exemplaren in beeld gebracht en gemarkeerd. Buiten de bloeiperiode (deze loopt van juni tot september) wordt glad biggenkruid verplaatst. Het zodemateriaal met aanwezige zaadbank wordt weggenomen en uitgezaaid, dan wel in opslag gezet, in afwachting van het geschikte moment van terugplaatsen. Na de werkzaamheden is het kabeltracé weer beschikbaar en kan de soort worden teruggeplaatst op de delen van het kabeltracé waar open ontgraving is uitgevoerd. De vergraven grond van de kabelgeul vormt een potentieel geschikt zaaibed voor het zaad van glad biggenkruid. Natuurlijke hervestiging is hier te verwachten. Daarnaast kan zaad worden verzameld om bij te zaaien bij het terugplaatsen, om de slagingskans te vergroten.

Om na te gaan of het (gedeeltelijk natuurlijk) herstel van groeiplaatsen al dan niet succesvol is, dient het tracé en de compensatielocatie(s) de eerste twee jaar na realisatie gemonitord te worden. Mocht natuurlijke hervestiging niet of beperkt succesvol zijn, dient zaad gewonnen te worden uit de lokale populatie glad biggenkruid en actief in het tracé te worden uitgezaaid. Ook de resultaten hiervan dienen twee jaar gemonitord te worden. Deze werkwijze laat in het laatste jaar van de ontheffing ruimte om zo nodig andere of aanvullende maatregelen te treffen om de groeiplaatsen zeker te stellen en de staat van instandhouding te waarborgen. Hiervoor heb ik in de ontheffing aanvullend voorschriften opgenomen (onder het kopje "Glad biggenkruid").

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen en met de in de ontheffing opgenomen aanvullende voorschriften, kan niet worden voorkomen dat een groeiplaats van glad biggenkruid wordt aangetast. Op de locatie van het kabeltracé gaat het om een tijdelijke aantasting, na de aanleg van het kabeltracé kunnen de groeiplaatsen hier hersteld worden. Op de locatie van het converterstation en het daarbij behorende werkterrein gaan groeiplaatsen permanent verloren. Er is daardoor sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding van glad biggenkruid

Glad biggenkruid is een soort die de afgelopen eeuw met 95% is afgenomen en inmiddels op de Rode Lijst staat. De soort heeft schrale open vegetaties nodig en is gevoelig voor concurrentie. De nu nog resterende vindplaatsen bevinden zich voornamelijk langs de kust en op enkele plaatsen in het binnenland. In de laatste drie jaar zijn slechts zo'n 1600 waarnemingen ingevoerd in NDFF, waarvan 9% afkomstig van de Maasvlakte. De populatie op de Maasvlakte is van groot belang voor de staat van instandhouding van glad biggenkruid. Aantasting van een groeiplaats kan een negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding, mede omdat de plant 1-jarig is; wegvallen van een groeiplaats betekent wegvallen van een zaadbron voor herstel. In het managementplan van Havenbedrijf Rotterdam (HbR) zijn maatregelen opgenomen om groeiplaatsen voor glad biggenkruid over het gehele gebied van de Rotterdamse haven te behouden. Door het tijdig verplaatsen, dan wel tijdelijk opslaan en op een later tijdstip terugplaatsen van de zoden en het winnen en zaaien van zaad op geschikte groeilocaties binnen het huidige verspreidingsgebied van de soort, is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft en de hoeveelheid groeiplaatsen weer zal herstellen na de werkzaamheden. In de buitenruimte en leidingstroken is in basis voldoende areaal met groeiplaatsen voor de soort aanwezig. Monitoring zal hierbij een vinger aan de pols houden om in te schatten of bijsturing noodzakelijk is. De gunstige staat van instandhouding van glad biggenkruid komt hiermee niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Alternatieve vormen transporten elektriciteit

Naast dat de opgewekte elektriciteit kan worden getransporteerd via de conventionele manier, via ondergrondse kabels naar een converterstation op land en de aansluiting op het bestaande hoogspanningsnet, zijn er ook andere opties mogelijk zoals de conversie van de elektriciteit naar waterstof via een offshore elektrolyse-station. De keuze voor de conventionele manier, zoals beschreven in deze aanvraag, is een logische omdat dit op dit moment de meest efficiënte, zowel energetisch als qua klimaat-effect, en waarschijnlijk voorlopig de meest kosteneffectieve manier is. Dit geldt zolang:

- de duurzame energievraag technisch en economisch haalbaar is te elektrificeren;
- er voldoende fysieke ruimte is om de elektriciteit via kabels aan en over land te brengen;
- de duurzame elektriciteit zonder noemenswaardige congestieproblemen in het TenneT transmissienet kan worden ingepast.

Op dit moment zijn alternatieve vormen van transport van de opgewekte energie niet realistisch. Daarnaast moeten bij mogelijke alternatieven ook op zee voorzieningen gerealiseerd worden waarbij vergelijkbare effecten op de soorten te verwachten zijn.

Alternatieve locaties

Voor wat betreft het offshore platform zijn er geen locatiealternatieven beschikbaar die minder of geen effect op bruinvissen zullen hebben. De functie van het platform is de aansluiting van windturbines in het offshore windenergiegebied Nederwiek en het platform dient om die reden op korte afstand van het windpark te zijn gelegen. Het windpark bestaat uit tientallen windturbines. Per circa 6-10 windturbines wordt een kabel getrokken naar het platform. Hoe groter de afstand hoe meer kabellengte moet worden aangelegd voor de windparken. Een locatie in een gebied waar geen bruinvissen binnen het bereik van het onderwatergeluid voorkomen is niet uitvoerbaar, ook omdat deze in en rondom het gehele windenergiegebied Nederwiek voorkomen. Voor wat betreft het kabeltracé zijn er geen routes en geen andere locaties voor het converterstation die leiden tot minder effecten op de bruinvis.

Voor wat betreft het kabeltracé zijn er geen routes en geen andere locaties voor het converterstation die leiden tot minder effecten op beschermde soorten. Er zal aansluiting plaats moeten vinden op het bestaande hoogspanningsnet. Voor Nederwiek is een MER uitgevoerd waarbij voor verschillende alternatieven de milieueffecten zijn beoordeeld. Vanuit dit proces zijn geen andere reële en onderscheidende tracé alternatieven voor Nederwiek naar voren gekomen.

Uit de effectbeoordelingen blijkt dat andere tracés en andere locaties voor het converterstation een groter of een even groot milieueffect hebben en daarom gelden deze tracés en locaties niet als een beter alternatief.

Kleine aanpassingen aan het tracé om potentieel leefgebied van de rugstreeppad en glad biggenkruid te sparen zijn niet mogelijk aangezien beide beschermde soorten juist voorkomen in de omgeving van het eindpunt van het tracé bij het converterstation. De locatie van het station is voorzien op een haven- en industrieterrein. In de omgeving zijn geen alternatieve locaties beschikbaar waar het mogelijk is het station te realiseren, en waar de beschermde soorten niet voorkomen.

Aanpassing van het tracé voor de zandhagedis is eveneens niet mogelijk aangezien deze voorkomt in het duingebied waar de kabel aan land moet komen om te kunnen aansluiten op de Tweede Maasvlakte.

Specifiek voor broedvogels geldt dat de gebieden die in het havengebied gereserveerd zijn voor broedvogels worden vermeden.

Alternatieve werkwijzen

Het effect op de bruinvis betreft met name het gevolg van de heiwerkzaamheden voor het platform. Er zijn verschillende werkwijzen mogelijk voor de aanleg van de platforms en de kabels. Andere uitvoeringsmethoden voor het plaatsen van de heipalen zijn in beginsel denkbaar, maar zullen eveneens tot effecten op de bruinvis leiden.

Een alternatief voor heien is schroeven van palen of het toepassen van suction buckets.

Voor beide werkwijzen geldt dat deze op dit moment geen realistisch alternatief zijn voor het funderen van het bouwwerk met de omvang van het platform. Bij schroeven is het moeilijk om de draagkracht van de fundering te bepalen. Hierdoor ontstaan risico's voor de stabiliteit en daarmee de veiligheid van het platform. Een ander alternatief is het toepassen van suction buckets waarbij eveneens niet geheid hoeft te worden. Een suction bucket is een fundatietechniek waarbij een grote cilinder met een open onderzijde op de bodem wordt gefixeerd door onderdruk in de cilinder te creëren. Deze techniek wordt nog onderzocht en momenteel slechts beperkt toegepast. Voor de gebruiksfase geldt dat er tot op heden beperkte ervaring is met suction buckets. Er is dan ook beperkte lange termijn ervaring met betrekking tot grote platforms welke minimaal 40 jaar gebruikt zou worden. In combinatie met de beperkte ervaring in de markt en de beperkte beschikbaarheid van schepen die groot genoeg zijn om de benodigde schaal van dit funderingstype te plaatsen, vormt deze technisch op dit moment geen realistische techniek. Deze risico's samen maken dat een alternatieve werkwijze zonder heiwerkzaamheden geen realistisch alternatief is.

Een alternatieve werkwijze om aantasting van glad biggenkruid te vermijden is niet mogelijk aangezien (potentiële)groeiplaatsen zich bevinden op locaties waar een boring niet uitvoerbaar is. Daarnaast geldt dat het zoeken naar een andere locatie voor een converterstation niet per definitie resulteert in een locatie waar geen glad biggenkruid groeit, aangezien groeiplaatsen voor glad biggenkruid over de hele Maasvlakte aanwezig zijn.

Het leefgebied van de rugstreeppad en de zandhagedis wordt aangetast door de aanleg van werkterreinen en het uitvoeren van graafwerkzaamheden. Deze werkzaamheden kunnen ook potentieel nieuw leefgebied creëren waardoor aantasting of schade optreedt. Voor de locatie van het converterstation is hiervoor geen alternatieve werkwijze mogelijk waardoor het potentiële effect kan worden vermeden. Voor het kabeltracé geldt dat er een tweetal alternatieve werkwijzen zijn voor een open ontgraving. Ten eerste kan een ondergrondse gestuurde boring uitgevoerd worden waardoor ontgraving tot een minimum beperkt wordt tot het in- en uittredepunt van de boring. Ten tweede kunnen de kabels geploegd worden waardoor slechts een snede in de grond nodig is en een open ontgraving voorkomen wordt. Deze werkwijzen zijn echter niet uitvoerbaar voor het project. Voor de gestuurde boring geldt dat het niet mogelijk is een boring over een dergelijk lang tracé in het geheel uit te voeren. Meerdere gestuurde boringen zijn vereist en bij elk in- en uittredepunt vinden vervolgens graafwerkzaamheden plaats waardoor er geen voordeel ontstaat. Voor de rugstreeppad geldt daarbij dat de uitvoering van de werkzaamheden tot het creëren van potentieel leefgebied leidt waar de soort naar wordt aangetrokken waardoor er geen specifieke locaties van beperkte omvang zijn die zinvol zijn te vermijden met een gestuurde boring. Voor ploegen geldt dat de diameter van de kabel dermate groot is dat dit niet via de ploegmethode kan worden uitgevoerd.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek

Planning

Uitstel van de werkzaamheden buiten de actieve periode (maart tot en met oktober) is niet realistisch aangezien de graafwerkzaamheden dan moeten plaatsvinden in het winterseizoen. Voor de aanleg van de kabel geldt dat graafwerkzaamheden plaatsvinden op locaties in en nabij beschermingszones van waterkeringen. Graafwerkzaamheden in het stormseizoen (oktober tot en met maart) zijn nabij waterkeringen niet toegestaan vanuit het oogpunt van waterveiligheid. Kabelaanleg kan derhalve niet beperkt worden tot het winterseizoen.

Er wordt zo veel mogelijk buiten storm- en winterperiode gewerkt vanwege veiligheid tijdens het varen en werken. Een andere uitvoerperiode is niet mogelijk en zou niet minder effect hebben op de bruinvis.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning wordt schade aan de bruinvis, rugstreeppad en glad biggenkruid zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming.

Met het project wordt duurzame elektriciteit op zee geleverd aan het Nederlandse elektriciteitsnet. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het beperken van klimaatverandering en aan de energievoorziening van Nederland. In beleid en wetgeving zijn de doelstellingen hiervoor vastgelegd. In de Klimaatwet is vastgelegd dat in 2030 het Rijk streeft naar 55% lagere uitstoot van emissies van broeikasgassen en een volledige CO₂-neutrale elektriciteitsproductie in 2050. Dat wordt mede mogelijk gemaakt door dit project. Tevens wordt hiermee een bijdrage geleverd aan de Europese doelstellingen op het gebied van duurzame energie en klimaatverandering.

Klimaatverandering leidt tot negatieve effecten op de biodiversiteit door de verandering van de leefomstandigheden van soorten wereldwijd en de komst van invasieve soorten waarmee het voortbestaan ter plaatse van beschermde soorten wordt bedreigd. Klimaatverandering heeft ook een (negatief) effect op de menselijke gezondheid en veiligheid. Bijvoorbeeld door de toename van het aantal hittedagen en de potentiële opkomst van nieuwe ziektes/parasieten. Een ander voorbeeld is de toename van hoogwaterrisico's en een bedreiging van de energievoorziening. Het beperken van klimaatverandering en het vergroten van de energievoorzieningszekerheid vinden dan ook plaats in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de bruinvis, rugstreppad en het glad biggenkruid, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190028071725

Kenmerk
WNB/2023/039.toek